Jurisprudentie

Tim Wilms en Niels Jansen*

Nationaal

VSZ 2021/1

Rb. Midden-Nederland (vzr.) 14 mei 2020,
ECLI:NL:RBMNE:2020:1851 (*Cambuur
Leeuwarden&De Graafschap/KNVB*)

34 **KNVB mocht het besluit nemen om in voetbalseizoen 2019/2020 geen betaald voetbalclubs te laten promoveren en degraderen.**

Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Voetbalsbond (KNVB) had vanwege de coronapandemie op 24 april 2020 besloten de betaald voetbalcompetities (eredivisie en eerste divisie) seizoen 2019/2020 vroegtijdig stop te zetten. KNVB besloot ook geen promotie en degradatie toe te passen in deze competities (het besluit). Er dienden nog acht of negen wedstrijden te worden gespeeld. De clubs SC Cambuur-Leeuwarden B.V. ('Cambuur') en Betaald Voetbal De Graafschap B.V. (De Graafschap) waren na het vroegtijdig stopzetten van de competitie op promotieplaatsen één en twee geëindigd in de eerste divisie. Zij vorderen in kort geding primair KNVB te verbieden uitvoering te geven aan het besluit en te gebieden hen toe te laten tot de eredivisie in het nieuwe seizoen omdat het besluit van KNVB onder meer vernietigbaar zou zijn (art. 2:15 BW). De voornaamste argumenten van Cambuur en De Graafschap voor de vernietigbaarheid zijn dat het besluit (i) in strijd met een reglement zou zijn, (ii) in strijd met statuten en reglementen tot stand zou zijn gekomen, (iii) tot stand zou zijn gekomen na een gebrekkige procedure alsmede (iv) dat de inhoud van het

besluit in strijd zou zijn met de redelijkheid en billijkheid.

De voorzieningenrechter oordeelt dat geen sprake is van een beslissing in strijd met een reglement. De geldende reglementen, Reglement Wedstrijden Betaald Voetbal en de daarvan onderdeel uitmakende Promotie- en degradatieregeling, voorzien immers alleen hoe promotie en degradatie dient te verlopen bij het einde van de 'reguliere' competitie. Er is niet voorzien in promotie en degradatie bij een ingekorte competitie. De Promotie- en degradatieregeling bepaalt voorts dat KNVB beslist in gevallen waarin niet is voorzien (art. 12). Op die grond mocht KNVB dan ook het besluit nemen en is het besluit niet in strijd met statuten of reglementen tot stand gekomen.

Wat betreft de (gebrekkige) procedure, speelt met name de vraag wat de waarde is van de stemming/peiling die KNVB onder de betaald voetbalclubs heeft gehouden voorafgaand aan het besluit. Uit deze peiling/stemming blijkt dat zestien clubs voor promotie en degradatie waren, negen clubs tegen, negen clubs zich onthielden van stemming en twee clubs niet hebben gereageerd. KNVB heeft weliswaar aangegeven dat de mening van de clubs mede zou worden betrokken in zijn beslissing maar ook dat het een 'peiling' betrof en niet een 'stemming', alsmede dat hij als KNVB uiteindelijk zelf zou beslissen. Uitgaande van een peiling kon KNVB op grond van de voornoemde uitkomst oordelen dat er niet een zo duidelijke voorkeur is uitgesproken door de betaald voetbalclubs dat niet anders besloten kan worden dan de optie 'wel promotie en degradatie'. KNVB kon volgens de voorzieningenrechter daarom, zoals hij heeft gedaan, geen waarde toekennen aan de uitkomst van de peiling en weer terugvallen op zijn bevoegdheid om zelfstandig een besluit te nemen. KNVB is daarmee binnen de bandbreedte gebleven die vooraf gecommuniceerd is. Op dit punt is het eindoordeel van de voorzieningenrechter dat het besluit

* Jurisprudentie Nationaal wordt verzorgd door Tim Wilms en Niels Jansen. De auteurs zijn tevens redactielid van het tijdschrift *Voetbal- & Sportjuridische Zaken*.

weliswaar beter had gekund, maar dat dit niet zo onzorgvuldig is dat het daarom vernietigbaar is. Het besluit is evenmin in strijd met de redelijkheid en billijkheid omdat er – kort gezegd – altijd clubs zouden zijn geweest die in sportief en financieel opzicht zouden worden geraakt, welk besluit KNVB ook zou hebben genomen. De vorderingen van Cambuur en De Graafschap worden door de voorzieningenrechter afgewezen.

NB. Besluiten van organen van een vereniging, zoals hier KNVB, dienen marginaal (terughoudend) te worden getoetst door de civiele rechter. Met name vanwege deze marginale toetsing en omdat de reglementen niet, althans niet duidelijk voorzagen in promotie en degradatie bij een ingekorte competitie, hoeft KNVB zijn besluit niet terug te draaien. KNVB heeft inmiddels zijn reglementen aangepast en opgenomen wat er dient te gebeuren als in de toekomst de betaald voetbalcompetities door overmacht of onvoorziene omstandigheden niet kunnen worden uitgespeeld. Pas als alle teams ten minste 85 procent van de wedstrijden hebben gespeeld, wordt op basis van de ranglijst bepaald wie kampioen is, wie promoveert of degradeert en wie zich kwalificeert voor Europees voetbal. In andere gevallen vindt er in beginsel alleen promotie en/of degradatie plaats door de teams die op het moment van voortijdig stoppen al onherroepelijk zijn gepromoveerd of gedegradeerd.

VSZ 2021/2

Gerechtshof Amsterdam 2 juni 2020,
ECLI:NL:GHAMS:2020:1410 (*Picnic/
Verstappen&Mavic*)

Picnic maakt geen inbreuk op portretrecht Max Verstappen door gebruik lookalike in reclame-filmpje.

Picnic B.V. (Picnic) is de exploitant van een online supermarkt. Picnic deelde op 28 september 2016 op zijn Facebookpagina een reclamecommercial van 32 seconden waarin een lookalike van F1-coureur Max Verstappen (Verstappen) was te zien die boodschappen van Picnic rondbracht. De lookalike droeg dezelfde raceoutfit en pet als Verstappen tijdens optredens in de media en op het F1-circuit. In de commercial bracht de lookalike in een bestelbusje van Picnic boodschappen rond. De commercial is na één dag van Facebook verwijderd maar kreeg veel media-aandacht en is honderdduizenden keren bekeken. Verstappen speelt zelf regelmatig in commercials van concurrent supermarktketen Jumbo. Verstappen en Mavic S.À.R.L. (Mavic), de vennootschap die zijn portretrechten beheert, stellen dat Picnic inbreuk op het portretrecht van Verstappen heeft gemaakt door zonder toestemming een lookalike van Verstappen in de reclamecommercial te gebruiken. Zij stellen dat Picnic daarmee onrechtmatig handelt en vorderen schadevergoeding van Picnic. De rechtbank heeft

geoordeeld dat Picnic met het gebruik van de lookalike in de commercial inbreuk maakte op het portretrecht van Verstappen en kende Verstappen een schadevergoeding van EUR 150.000 toe. Picnic is in hoger beroep gegaan.

Het hof oordeelt – anders dan de rechtbank – dat de weergave en het optreden van de lookalike in de reclamecommercial niet als portret van Verstappen in de zin van art. 21 Aw kan worden aangemerkt. Hoewel met het optreden van de lookalike het beeld van Verstappen wordt opgeroepen, is het volgens het hof voor de aanschouwer duidelijk dat het niet om Verstappen zelf gaat maar om een persiflage van zijn optreden in reclamefilms voor Jumbo. De bescherming van een persoon tegen de openbaarmaking van zijn portret ingevolge art. 21 Aw gaat niet zo ver dat zij zich uitstrekt tot verspreiding van beeldmateriaal waarin bepaalde kenmerken van de verschijning van een persoon door een ander worden uitgebeeld en/of nagespeeld of nagebootst, doch er geen redelijke twijfel bestaat – bijvoorbeeld door het persiflerende of verwijzende karakter van de beelden – dat het niet de persoon zelf betreft doch slechts iemand die op hem lijkt. Dat geldt ook als de associatie met opzet wordt gewekt. Het gebruik van de lookalike is ook op geen andere wijze onrechtmatig jegens Verstappen volgens het hof. Het hof vernietigt dan ook het vonnis van de rechtbank en wijst de vorderingen van Verstappen en Mavic alsnog af.

NB. Populaire sporters hoeven op grond van hun verzilverbare populariteit, verworven in de uitoefening van hun beroep, niet toe te laten dat die populariteit door derden commercieel wordt geëxploiteerd door openbaarmaking van hun portret, zonder dat zij daarvoor een redelijke vergoeding ontvangen.¹ Als zij worden geportretteerd zonder dat zij een redelijke vergoeding aangeboden hebben gekregen, kunnen zij deze in rechte vorderen. In deze zaak kende de rechtbank een vergoeding toe, maar oordeelde het hof dat geen sprake was van een portret.

VSZ 2021/3

College van Arbiters KNVB 21 augustus 2020,
nr. 1531 (*Sow/RKC*)

Het vroegtijdig inroepen van een in de arbeids-overeenkomst opgenomen optiebeding maakt het beding niet ongeldig, ook niet bij interesse in de speler van een andere club.

Per 1 januari 2019 is Sylla Sow (Sow) voor bepaalde duur tot en met 30 juni 2020 als speler in dienst getreden van RKC Waalwijk B.V. (RKC). In de arbeidsovereenkomst is een optiebeding opgenomen, inhoudende dat Sow RKC het onherroepelijke aanbod heeft gedaan

1. HR 19 januari 1979, ECLI:NL:PHR:1979:AC6461 (*'t Schaep met de 5 Pooten*); HR 14 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA2788 (*Cruiff/Tirion*).